

Notitie

Contactpersoon	5.1, 2, e en 5.1, 2, e
Kwaliteitsborger	5.1, 2, e
Datum	26 juli 2024
Kenmerk	N002-1295896TJL-V02-sla-NL

Broedvogelcontrole 18 en 24 juli, No-Art festival 2024

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Uit een eerder uitgevoerde quickscan¹ en update notitie² is gebleken dat negatieve effecten op broedlocaties van vogels met jaarrond beschermde nesten, maar ook algemene broedvogels, verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdieren, landhabitat van amfibieën en verblijfplaatsen van vleermuizen als gevolg van het No-Art festival 2024 niet met zekerheid uitgesloten kunnen worden. Negatieve effecten op de voorgenoemde soortfunctiecombinaties kunnen door het nemen van maatregelen voorkomen worden. Voor nestplaatsen van vogels is voor de start van de opbouw van het terrein een broedvogelcontrole uitgevoerd waarbij tevens is gelet op verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdieren, amfibieën, reptielen en vleermuizen. Onderliggende notitie geeft hier verslag van.

1.2 Het festival

Het voornemen is een festival te organiseren op in een deel van het Flevopark in Amsterdam-Oost, te Noord-Holland (figuur 1.1). Het beoogde terrein bestaat grotendeels uit grasweiden omringd met bosschages, met een langwerpig meertje in het midden van het gebied. In het park zijn diverse solitaire bomen, bosjes, struiken, oevervegetatie en struweel aanwezig. De bomen variëren van jong tot oud en bevatten diverse holtes en (oude) nesten. Het park ligt tussen de Indische buurt ten westen van het park en het wateroppervlak Nieuwe Diep ten oosten van het terrein. In figuur 1.2 is de plattegrond van het festival weergegeven. De opbouw van het terrein start op 21 juli 2024. Het festival vindt plaats op 26 en 27 juli 2024. Het terrein wordt tot en met 31 juli 2024 afgebouwd. Figuren 1.3 tot en met 1.5 geven een impressie van het plangebied voorafgaand aan de activiteiten.

¹ TAUW, 2023. Natuurtoets No Art Festival, Flevopark te Amsterdam. TAUW-rapportage met kenmerk: R001-1290844RNR-V01-hme-NL, 28 maart 2023.

² TAUW, 2024. Update natuurtoets No-Art festival 2024. TAUW-rapportage met kenmerk: N001-1295896-V01-agv-NL, 12 april 2024.

Figuur 1.1 Ligging van de terreinen 2023 en 2024 (globaal begrensd)

Figuur 1.2 Beoogde plattegrond van het No-Art festival

Figuur 1.3 Impressie van het terrein

2 Wettelijk kader en methode

2.1 Wettelijk kader

Diverse planten- en diersoorten zijn beschermd, wat betekent dat negatieve effecten zoveel mogelijk voorkomen moeten worden. Onderscheid wordt gemaakt in Europeesrechtelijk beschermde soorten en soorten die in nationaal opzicht (artikel 11.54 Bal inclusief bijlage IX met een lijst van soorten) beschermd worden. Bij Europeesrechtelijk beschermde soorten wordt onderscheid gemaakt in vogels (artikel 11.37 Bal) en andere soorten (artikel 11.46 Bal).

Alle broedende vogels en in gebruik zijnde nesten van broedende vogels zijn beschermd. Ook de functionele leefomgeving rond in gebruik zijnde nesten is beschermd. De functionele leefomgeving is de omgeving die een broedende vogel gebruikt om te foerageren, te rusten en te schuilen. Activiteiten die in gebruik zijnde nesten of deze functionele leefomgeving dusdanig aantasten dat broedende vogels niet kunnen broeden en/of hun jongen niet groot kunnen brengen zijn verboden.

Verstoring is geen absoluut maar een relatief begrip. Evenementen zijn per definitie tijdelijk. Niet elke (tijdelijke) verstoring is een verstoring in de zin van de Wet als bedoeld in Bal artikel 11.6, lid 2d en Bal artikel 11.46, lid 1b van de Omgevingswet. Uit jurisprudentie kan worden afgeleid dat als uitgangspunt geldt dat niet iedere activiteit, die tot gevolg heeft dat een beschermde diersoort zich moet aanpassen aan een veranderde omgeving, moet worden aangemerkt als een verboden opzettelijke verstoring. Dat is temeer aan de orde als er geen blijvend effect is.

2.2 Methode

De eerste broedvogelcontrole is door één ecooloog uitgevoerd op 18 juli 2024, tijdens deze controle is een medewerker van het stadsdeel aangesloten. De controle duurde van 04:15 tot 08:30 uur. De weersomstandigheden waren geschikt om te bepalen of er nog in gebruik zijnde nesten aanwezig zijn. Het was 15,5 graden, droog, haast onbewolkt en er was een zuiderwind van 1 bft. De tweede controle is door één ecooloog uitgevoerd op 24 juli 2024. De controle duurde van 4:15 tot 8:45. De weersomstandigheden waren geschikt om te bepalen of er nog in gebruik zijnde nesten aanwezig zijn. Het was 17 graden, droog, haast onbewolkt en er was een noorderwind van 2 bft. Tijdens de controles is gebruik gemaakt van een verrekijker. Het plangebied is nagelopen op de aanwezigheid van in gebruik zijnde nesten, verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdieren, amfibieën en vleermuizen. Hierbij is gelet op broedverdachte activiteiten van vogels zoals zang, balts, nestbouw, paring en alarmeren van broedvogels. Voor het controleren op verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdieren en vleermuizen is het terrein geïnspecteerd op actieve holen, geschikte schuilmogelijkheden, holten/gleuven in bomen en loshangend boomschors. Voor amfibieën is gecontroleerd of (regen)plassen aanwezig zijn die potentieel voortplantingswater zijn voor de rugstreeppad.

3 Resultaten

3.1 Broedvogels

Tijdens de controle zijn er veel vogels waargenomen. Enkele hiervan zijn: putter, zanglijster, merel, grote bonte specht, groene specht, koolmees, pimpelmees, staartmees, roodborst, zwartkop, winterkoning, houtduif, holenduif, ekster, kauw, zwarte kraai, halsbandparkiet, Alexanderparkiet, witte kwikstaart, boomkruiper, boerenwaluw en vink. Verder zijn er ook meerdere nesten in bomen waargenomen. Het gaat hier met name om enkele (oude) eksternesten en één kraaiennest. Een van de eksternesten bevindt zich in een boom bij de centrale plas, zie onderstaande figuur 3.1. Bij dit nest noch bij de andere nesten zijn indicaties waargenomen dat deze nesten momenteel nog in gebruik zijn. Bij de volgende broedvogelcontrole wordt dit nogmaals gecontroleerd.

Figuur 3.1 Eksternest in boom langs centrale plas

Bij de blauwe reigerkolonie aan de noordkant van het terrein zijn zo goed als alle jongen uitgevlogen. Minimaal 1 juveniel is nog aanwezig op het nest. Dit juveniel is al behoorlijk groot en maakt veel vlieg oefeningen en staat op het punt om uit te vliegen (figuur 3.2). Er zijn enkele foeragerende (jonge) reigers foeragerend waargenomen aan de diverse waterkanten. Deze reigers zijn al zelfstandig voedsel aan het zoeken en niet meer afhankelijk van ouders of nest. Er is voldoende alternatief leefgebied aanwezig, indien een reiger wordt verstoord zijn er voldoende uitwijkmogelijkheden. Maatregelen zijn niet noodzakelijk.

Figuur 3.2 Juveniele reiger op het nest, kan elk moment uitvliegen

Verder zijn er geen indicaties van broedende uilen in het park, wel laat een wat oudere rui pen van ransuil zien dat deze voorkomt in het park (figuur 3.3). Er is echter geen nest van ransuil waargenomen. Er is ook een eischaal van houtduif aangetroffen, wat kan wijzen op uitgekomen jongen in de omgeving, maar er is geen bezet nest van houtduif aangetroffen op kwetsbare locaties. Voor ransuil en de houtduif zijn daarom geen maatregelen nodig.

Figuur 3.3 Gevonden rui pen van ransuil en eischaal van houtduif

Er hangen vele nestkasten in het park, van mezen- tot bosuilkast. Er zijn geen indicaties van nog broedende vogels maar dit is niet uit te sluiten, ook kunnen bijvoorbeeld kasten gebruikt worden om te overnachten of door vleermuizen in gebruik zijn. De kasten mogen daarom niet aangelt worden. Bijna alle kasten hangen dieper in de vegetatie en worden daarom sowieso al niet verlicht. De bovenstaande maatregel is noodzakelijk voor de twee kasten in onderstaand figuur 3.4. Deze kasten hangen bij het beeld 'de worstelaars' aan de noordwest kant van het veld, deze kasten hangen wat meer open. Daarnaast mogen er ook geen geluidsboxen, licht, rook, trillingen of obstakels in de buurt van nestkasten plaatsen worden (dit is ook van toepassing op vleermuiskasten).

Figuur 3.4 Twee nestkasten ten noordwesten van het terrein

Op het water in het hart van het park verblijven wilde/soepeend, meerkoet, waterhoen en zijn 2 ijsvogels kort waargenomen. De meerkoeten hebben een nest met grote jongen in de noordoosthoek van het wateroppervlak, het nest (figuur 3.5) bevindt zich achter de struiken onder overhangende bomen en heeft hierdoor een natuurlijke afscherming. Hier zijn geen aanvullende maatregelen nodig.

Figuur 3.5 Waargenomen meerkoetnest met grote jongen, hebben natuurlijke afscherming

Bij de oever van het Nieuwe Diep zijn de rietkragen gecontroleerd op broedende vogels. Er zijn geen zingende rietvogels als kleine karekiet waargenomen. Het betrof echter een momentopname het riet is wel geschikt als broedlocatie voor de soort. Het is daarom niet uitgesloten dat vogels in het riet aan het broeden zijn. De nestlocaties liggen verstopt in het riet en worden van nature daardoor al afgeschermd van het festival. Bovendien zijn er in de reguliere situatie dagelijks invloeden van recreatie op deze locatie, de vogels zijn daardoor gewend aan menselijke aanwezigheid op deze locatie. Uit voorzorg worden de rietlanden op aanwijzing van de deskundige van TAUW afgehekt zodat bezoekers de gevoelige oevers en rietlanden niet kunnen betreden. De oevers wordt overigens al afgehekt om effecten op ringslang te voorkomen. In de quickscan en de update staat aangegeven welke bosschages en andere begroeiingen met zichtdichte hekken moeten worden afgezet. Deze maatregel moet worden uitgevoerd om verstoring van broedende vogels te voorkomen.

Gelet op de resultaten van de broedvogelcontrole en de genoemde maatregelen wordt verstoring van broedende vogels voorkomen. Tijdens de volgende broedvogelcontrole wordt nogmaals gecontroleerd op aanwezigheid van broedende vogels, mogelijk met aanpassing of aanvulling van maatregelen tot gevolg.

3.1.1 Resultaten tweede broedvogelcontrole

De activiteit van vogels was minder dan bij de eerste controle, zo zongen er minder kleine karekieten. Dit komt waarschijnlijk omdat het broedseizoen voor de meeste vogels bijna ten einde is. Als aanvulling op de soorten die tijdens het eerste bezoek zijn waargenomen is er nu een groenling waargenomen. De oude eksternesten zijn geïnspecteerd. Hier zijn geen broedende vogels waargenomen.

Bij de reigerkolonie aan de noordkant van het park zijn drie juveniele reigers waargenomen. de locatie van de kolonie is op voldoende afstand van de bezoekers, aanvullende maatregelen zijn niet nodig.

Een nest met waterhoen bevindt zich aan de zuidwest kant van de vijver, in een plukje lisdodde, tegenover een podium (figuur 3.6). De waterhoen heeft al pullen die kunnen zwemmen. Om verstoring te voorkomen dient het nest afgezet te worden met zichtdichte hekken.

Figuur 3.6 Nest van waterhoen met pullen. Afzetten met zichtdichte hekken.

3.2 Grondgebonden zoogdieren

Ten westen van het plangebied, bij de Joodse begraafplaats is een vos waargenomen. Op het terrein zelf zijn echter geen sporen van vos waargenomen. Mol verblijft in het gebied, maar is niet beschermd. Hiervoor zijn geen extra maatregelen nodig. Verder zijn er geen soorten aangetroffen als konijn of haas. De verblijfplaatsen van deze soorten worden niet aangetast. De maatregelen uit de quickscan en update volstaan voor deze soorten.

In de bosschages bevinden zich op verschillende locaties takkenwallen. Hier kunnen naast vogels ook soorten als egel of wezel in verblijven. De locaties waar de takkenwallen zich bevinden worden al afgeschermd, hier zijn geen extra maatregelen van toepassing.

3.3 Vleermuizen

Tijdens de controle zijn er diverse vleermuizen foeragerend waargenomen in het park. Potentiële essentiële foerageergebieden zoals bosschages en watergangen, worden niet aangelicht. Er zijn ook diverse vleermuiskasten aanwezig, maar ook kunnen vleermuizen in natuurlijke holtes of nestkasten voor vogels verblijven. Deze nestkasten lijken allemaal buiten de invloedssfeer van het festival te hangen, maar holtes van bomen zijn wel aanwezig aan de randen van het terrein (figuur 3.7 tot en met 3.9), enkele hiervan zijn in eerdere rapportages aangegeven (TAUW 2023, 2024). Daarnaast zijn in onderstaande bomen (in rood) mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig en wordt het water en de bomen er omheen gebruikt als foerageergebied door vleermuizen (figuur 3.10). Vleermuizen hebben echter een groot foerageergebied en er is veel geschikt foerageergebied aanwezig dat zeker niet wordt beïnvloed. Gelet op de festivalplattegrond worden op deze locatie geen invloeden op vleermuizen verwacht. Tijdens het plaatsen van lichtmasten moet hier rekening mee worden gehouden dat deze mogelijke verblijfplaatsen en foerageergebieden niet aangelicht mogen worden. Tijdens de tweede controle wordt hier nogmaals aandacht aan besteed, de resultaten staan beschreven in paragraaf 3.3.1.

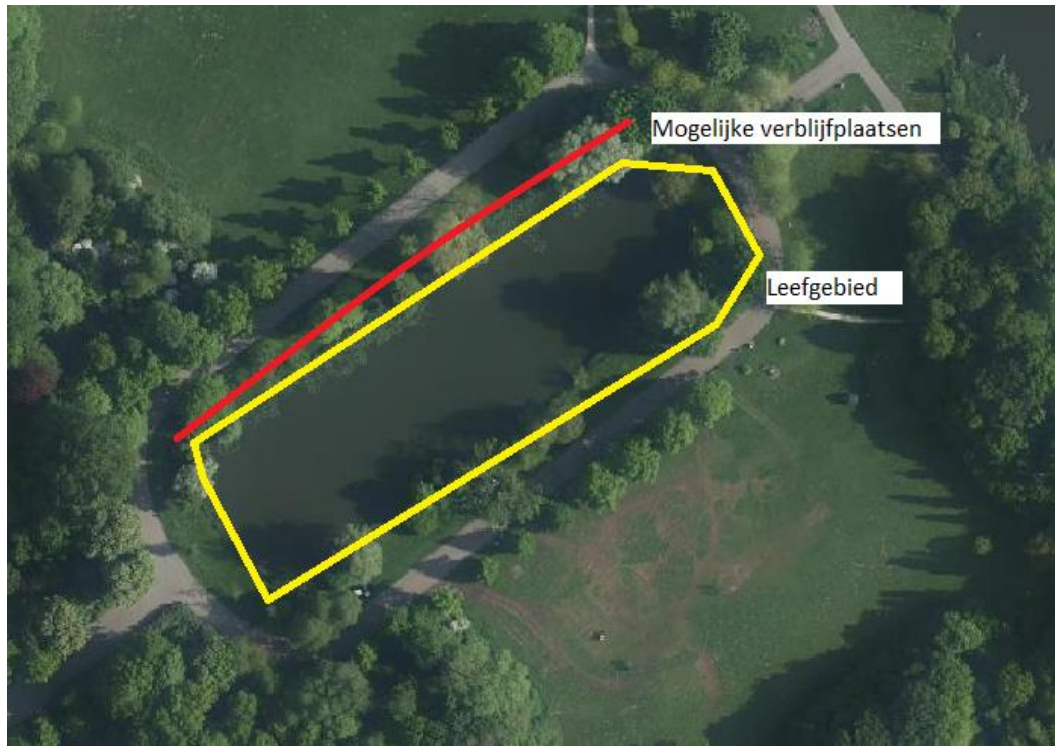
Figuur 3.7 boom met holtes en mogelijke verblijfplaats voor vleermuizen, langs het pad van de hoofdingang

Figuur 3.8 twee Amerikaanse lindes (rechts) met diverse holtes (locatie J18 op plattegrond)

Figuur 3.9 Boom met holtes (locatie N17 op plattegrond)

Figuur 3.10 Mogelijke verblijfplaatsen en leef/foerageergebied van vleermuizen

3.3.1 Resultaten tweede broedvogelcontrole

De verlichting die door de organisatie van het festival is geplaatst is niet geplaatst in de buurt van vleermuiskasten of bomen met holtes. Tijdens de tweede broedvogelcontrole zijn diverse holtes in bomen geïnspecteerd met warmtebeeldcamera en zaklamp. Hierbij zijn geen (sporen van) vleermuizen waargenomen. De aanwezigheid van spinnenwebben gaf bij meerdere holtes aan dat deze niet in gebruik zijn door vleermuizen. Zoals in paragraaf 3.3 beschreven staat blijft er voldoende onbelicht foerageergebied over voor vleermuizen. Negatieve effecten zien hiermee uitgesloten.

3.4 Amfibieën

Het terrein is tijdens het eerste en tweede veldbezoek gecontroleerd op tijdelijke plassen die geschikt zijn als voortplantingswater voor rugstreeppad. Deze zijn niet aanwezig, aanvullende maatregelen zijn niet nodig. Het afschermen van de bosschages en dergelijke zoals in de quickscan en update benoemd, is voldoende om effecten op amfibieën te voorkomen.

3.5 Reptielen

Er zijn geen potentiële broedhopen voor ringslang, maar ringslang komt wel voor in het gebied en de oevers zijn goede zonplekken en leefgebied voor ringslang. Deze moet worden afgehekt om betreding te voorkomen. Hierdoor wordt ook potentieel leefgebied van amfibieën en broedvogels in het riet beschermd.

3.6 Overige resultaten tweede broedvogelcontrole

De plas in het midden van het plangebied is afgezet met juten lint om betreding te voorkomen (figuur 3.11). Dit is in overleg gedaan met de ecooloog van het park.

Figuur 3.11 Plas in het midden van het plangebied is afgezet met juten lint om betreding te voorkomen.

4 Gebieden buiten invloedsferen

4.1 Ten noorden van Flevopark

De poel ten noorden van het veld valt buiten de hekken van het festival en wordt dus niet betreden. Mogelijke verstoring is hier niet van toepassing.

4.2 Ringvaart ten zuiden Flevopark

Hier zijn geen lichtmasten gepland, tevens is het deel al verlicht door aanwezige lantaarnpalen (figuur 3.12). Verder zijn er geen maatregelen van toepassing. De oevers zijn al ontoegankelijk door de brede rietkraag en aan beide kanten loopt een weg. Hiermee is er al een zekere mate van verstoring waar soorten aan gewend zijn.

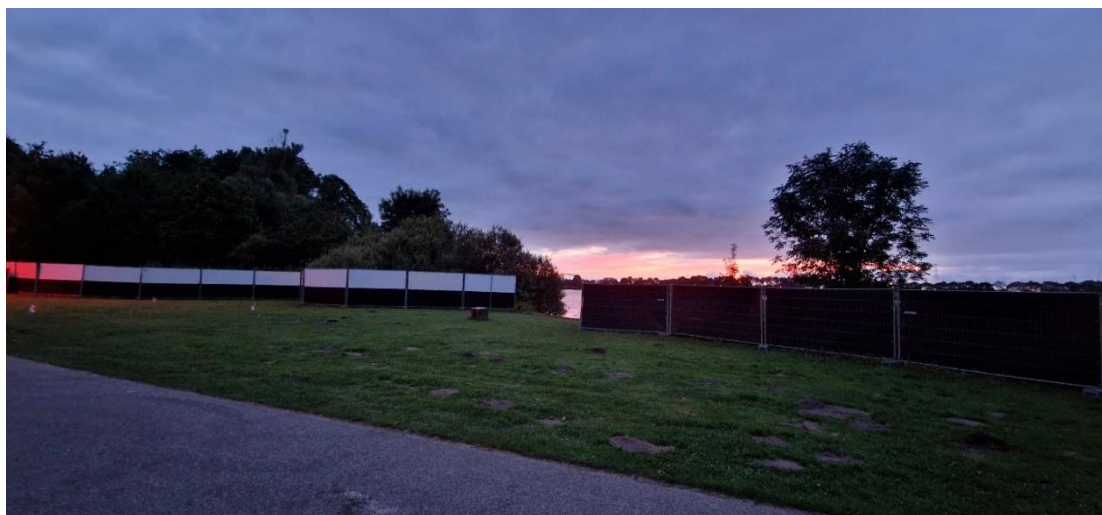
Figuur 3.12 Ringvaart ten zuiden Flevopark

4.3 Nieuwe Diep

De oever van het nieuwe diep is slechts op één locatie bereikbaar. Hier bevindt zich area 6 en wordt al een dranghek geplaatst. Waterhoen en wilde/soepeend bevinden zich hier op het water met voldoende uitwijkmogelijkheden. Verder zijn er enkele nijlganzen met al grote jongen aanwezig op de kant. Bij het opbouwen moet men zorgen dat de vogels niet ingesloten worden maar altijd een uitweg hebben indien ze zich op de kant bevinden.

4.3.1 Resultaten tweede broedvogelcontrole

Tijdens de tweede broedvogelcontrole was de oever van het nieuwe diep afgezet met hekken en dit gebied is tijdens het festival niet bereikbaar.

Figuur 3.13 Over Nieuwe Diep is afgesloten met hekken en tijdens het festival niet bereikbaar.

5 Conclusie

5.1 Maatregelen ten aanzien van de broedvogelcontroles

Indien de volgende maatregelen genomen worden (boven op de eerder voorgestelde maatregelen van de rapportage van 2023 en de notitie van 2024) zijn negatieve effecten op broedvogels, vleermuizen en grondgebonden zoogdieren uitgesloten:

- Tijdens het plaatsen van lichtmasten moet er rekening mee worden gehouden dat deze mogelijke verblijfplaatsen in bomen en foerageergebieden zoals bosschages en wateroppervlakten, niet mogen aanlicht
- Ook mogen er geen vleermuiskasten of nestkasten aangelicht worden. Zoals de twee nestkasten in het noordwesten van het terrein (figuur 3.4)
- De struwelen en bosschages grenzend aan het terrein afzetten met zichtdichte hekken om betreding te voorkomen
- Het nest van de waterhoen dient afgezet te worden met zichtdichte hekken (figuur 3.6)

Wanneer ondanks alle voorzorgsmaatregelen tijdens de opbouw of tijdens het festival zelf een broedgeval of een beschermde soort wordt geconstateerd, dient direct een ter zake kundige ecoloog geraadpleegd te worden. Deze beoordeelt welke vervolgstappen nodig zijn om overtreding van de Omgevingswet te voorkomen. De ter zake kundige ecoloog markeert een verstoringsvrije zone om het broedgeval of verblijfplaatsen, die niet betreden mag worden en waarin geen activiteiten mogen plaatsvinden.

5.2 Maatregelen ten aanzien van de zorgplicht

Tijdens het festival dienen de bomen, nestkasten, bosschages en watergangen niet direct belicht te worden. Door het afstellen van lichtbronnen die richting het festivalterrein schijnen kan directe verlichting voorkomen worden. Hierdoor worden negatieve effecten op verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen voorkomen.